

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **Občanské sdružení SALAMANDR**, se sídlem Košíky 122, Traplice, proti žalovanému **Ministerstvu pro místní rozvoj**, se sídlem Praha 1, Staroměstské náměstí 6, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, o námitce podjatosti uplatněné žalobcem,

t a k t o :

Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Naděžda Řeháková, JUDr. Ivanka Havlíková a Mgr. Martin Kříž **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Ca 102/2005.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou ze dne 2. 11. 2004 domáhá, aby soud žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí v mimoodvolacím řízení ve věci návrhu na zrušení dodatečných stavebních povolení.

K vyrozumění o složení senátu ze dne 22. 11. 2005 vznesl žalobce ve svém podání ze dne 18. 12. 2005 námitku podjatosti vůči soudcům senátu, kterou odůvodnil jejich případným členstvím v KSČ. Dodal, že členové této zločinecké organizace dodnes ohrožují budování právního státu a stojí za nezákonným chováním v tomto i dalších případech.

Soudci JUDr. Naděžda Řeháková, JUDr. Ivanka Havlíková a Mgr. Martin Kříž k uplatněné námitce podjatosti uvedli, že u žádného ze členů senátu nejsou dány skutečnosti, jimiž je podmíněna, z hledisek § 8 s.ř.s. je pak právně nevýznamnou. Dodali, že žádný z relevantních důvodů podjatosti v jejich případě není dán.

Námitka podjatosti žalobce byla za této procesní situace postupem podle § 8 odst. 5 s. ř. s. předložena k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud shledal námitku podjatosti nedůvodnou.

Podle § 8 odst. 1 s.ř.s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům

je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Spatřuje-li žalobce důvod podjatosti v případném členství jmenovaných soudců v KSČ [nutno podotknout, že z podání žalobce není patrné, zda měl na mysli Komunistickou stranu Čech a Moravy nebo Komunistickou stranu Československa, když obě tyto současné strany se označují za nástupkyni (přínejmenším ideovou) původní Komunistické strany Československa (KSČ)], pak v daném případě tato námitka není podle § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem k jejich vyloučení. Dle vyjádření dotčených soudců není u žádného z nich tato skutečnost (členství v některé z komunistických stran) dána, ale zejména ze soudního spisu nijak nevyplývá, že by se věc jakýmkoliv způsobem některé z těchto politických stran přímo či nepřímo týkala či s nimi souvisela.

Nutno dodat, že za tohoto stavu věci by ani případné členství příslušných soudců v komunistické straně nebylo důvodem pro jejich vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci. Český právní řád v současnosti neomezuje právo soudců na sdružování se v politických stranách (soudce je při výkonu svých politických práv, a tedy i práva na sdružování se v politických stranách, dle čl. 20 odst. 2, čl. 44 Listiny základních práv a svobod, § 80 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, § 1 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, omezen pouze tím, že tato jeho činnost nesmí ohrožovat nebo narušovat důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudu nebo narušovat důstojnost soudcovské funkce anebo mu bránit v řádném výkonu funkce soudce; zároveň se nesmí při výkonu své funkce nechat ovlivnit zájmy politických stran), lze si tak představit případy, kdy členství soudce v politické straně může být důvodem jeho podjatosti, a to zejména za situace, kdyby se věc soudcem projednáváná přímo či nepřímo dotýkala politické strany, jejímž je členem, nebo s ní souvisela, a to takovým způsobem a tak intenzívně, že by byl dán důvod pochybovat o tom, zda by daný soudce dokázal ve vztahu ke svému rozhodování v konkrétním případě od svého členství v politické straně či inklinaci k ní a od tím ovlivněných názorů, postojů a zastávaných hodnot v míře potřebné pro zachování nestrannosti a nezávislosti rozhodování abstrahovat. Typicky např. ve věcech volebních či ve zvláštním řízení ve věcech politických stran a politických hnutí (dle části třetí hlavy druhé dílů čtvrtého a pátého s. ř. s.), pokud by v těchto případech byla taková politická strana účastníkem řízení. Tak tomu však v daném případě, kdy se žalobce žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu domáhá na žalovaném Ministerstvu pro místní rozvoj vydání rozhodnutí v mimoodvolacím řízení ve věci návrhu na zrušení dodatečného stavebního

povolení, není. Členství soudce v politické straně jakožto jedna z forem vyjádření světonázoru a zároveň uplatnění jednoho ze základních politických práv, sloužících k účasti na politickém životě společnosti (čl. 20 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 5 Ústavy České republiky), samo o sobě, tedy bez přistoupení okolností specifikovaných v § 8 odst. 1 s. ř. s., důvodem pro vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci být nemůže.

Žádnými dalšími konkrétními skutečnostmi, které by nasvědčovaly důvodům podjatosti pro poměr uvedených soudců k věci nebo k účastníkům řízení, námitka odůvodněna není, stejně tak z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud žádné skutečnosti nasvědčující podjatosti nezjistil. Okolnosti, ze kterých žalobce dovozuje podjatost, tak nelze bez přistoupení dalších faktů považovat za skutečnosti, jež by svědčily o existenci zvláštního poměru uvedených soudců k žalobci, žalovanému či k věci samé, pro nějž by měl mít Nejvyšší správní soud pochybnosti o jejich nepodjatosti. Nebylo ani zjištěno, že by se tito soudci podíleli na projednávání nebo rozhodování věci v předchozím soudním řízení nebo v řízení správním. Za situace, kdy rovněž tito soudci vyloučili existenci skutečností, jež by mohly být důvodem k jejich podjatosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2006

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu